

Delo Sveta svetovne federacije demokratične mladine Naloga demokratične mladine je borba proti ostankom fašizma, proti vojnim hujskačem, za mir in napredek

Praga, 24. avgusta. (Tanjug) Na seji Sveta svetovne federacije demokratične mladine je predsednik sveta Guy de Boisson podal referat o delu federacije v minulem letu in o nalogah mladine za ohranitev miru.

O bodočih nalogah federacije je Guy de Boisson dejal, da so neodgovorni elementi kmalu po končani vojni začeli kampanjo, da bi se svet razdelil na dva sovražna bloka. »Fašisti so aktivni v mnogih državah,« je rekel, »v nekaterih pa, kakor n. pr. v Franciji in Španiji so celo na oblasti in dobivajo podporo iz inozemstva. Grška reakcionarna vlada je na oblasti le s pomočjo intervencije. V zapadnih deželah Nemčije se je popolnoma opustilo izvajanje denacifikacijskega programa. V kolonijah se od zaključka vojne ni ničesar izboljšalo, v Indoneziji in Vietnamu pa besni kolonialna vojna. V mnogih državah so delavske plače zelo nizke, življenjski pogoji pa težki. Dolžnost svetovne federacije demokratične mladine je, da brani v vseh teh državah interese delovne mladine.«

Za Guy de Boissonom so imeli referate delegati ZDA, Velike Britanije, Sovjetske zveze, Kitajske, Francije in sekretar federacije Ketty Hugham, ki je govorila o mednarodnem festivalu v Pragi.

Referat ameriškega delegata

Delegat ameriške mladine Edvard Hwiever je dejal med drugim: »Vprašanje miru je najvažnejše vprašanje, pred katerim stoji mladina ZDA in vsega sveta. Po končani vojni in po Rooseveltovi smrti se je ameriška zunanja politika močno oddaljila s poti enotnosti, ki je bila ustvarjena med vojno. Na Japonskem dobivajo pomoč peoninci in skupine, katere so vrgle Japonsko na pot vojne in zavajevanja. V Nemčiji bi bil ameriški program denacifikacije slej ko prej šala, v resnici pa je tragičen. Združene države Amerike so nudile vojno, finančno in moralno pomoč Čangkaičku in so pripomogle, da se nadaljuje državljanska vojna Kitajskem. ZDA imajo še vedno poslovne zveze s Francosko Španijo in pomagajo fašističnim silam v Grčiji in Turčiji. ZDA so zavzele sovražno etatišče proti novim demokratičnim državam v Evropi in je to prišlo tako daleč, da jim odklanjajo pomoč za obnovo. V ZDA se namerijo širši antagonizem proti našemu vojnemu zavezniku Sovjetski zvezi.

Današnja ameriška zunanja politika je protidemokratična. Vmešava se v notranje zadeve drugih narodov. Ogroža tudi mir, nekateri elementi v ZDA odkrito govorijo o možnosti in celo o potrebi vojne proti Sovjetski zvezi. Drugi skušajo iz ameriškega naroda napraviti militaristični narod, čeprav to nikoli ni bil. Odkrito izjavljajo, da bodo ameriške vojne in pomorske sile poslale tja, kjer koli bo potrebno.

Bivanje v Evropi in udeležba na festivalu v Pragi pomeni za naš bogato izkušnjo, ker smo občutili in videli močno voljo mladine po miru in zaupanju, ki ga ima mladina v bodočnost. Moremo se v resnici vrniti v našo državo v zavesti, da bi bil mir prav gotovo zajamčen, če bi mladina odločevala.

Govor sovjetskega predstavnika

Za ameriškim delegatom je govoril predstavnik mladine, nato pa vodja delegacije Sovjetske mladine Ivanov, ki je med drugim dejal:

Znano je, da je Sovjetska zveza največ prispevala za zmago nad sovražnikom človeštva — fašizmom. Sovjetska zveza je bila vedno in bo steber miru, neodvisnosti in spoštovanja pravic in suverenitete vseh narodov, kakor tudi odločilni činitelj pri obsojstvu vojnih hujskačev.

Ko je ocenil delo svetovne federacije demokratične mladine, je Ivanov dejal: »Poudariti moramo, da je mladina nadaljevala pozitivno delo pri ujedinitvi demokratične mladine vsega sveta v borbi za trajen mir, za demokracijo in za pravice mladih pokolenj. Toda kadar govorimo o uspehih, ki jih je federacija dosegla pri zedinjanju demokratične mladine vsega sveta, ne smemo niti za trenutek pozabiti napetosti glede mednarodnega položaja.

Imperialistični krogi vodijo v več državah, predvsem pa v ZDA in v Angliji fatalno politiko v podporanju fašizma in napadalnosti. S pomočjo reakcije krvnik Franco še nadalje izvaja v Španiji režim krvave fašistične diktature, grški monarhofašisti bijejo boj proti svojemu narodu in izvajajo sistem mučenja nad tisoči mladih grških rodoljubov.

Imperialistični krogi ZDA in Anglije so odgovorni za državljansko

vojno na Kitajskem. Oborožili so s tanki in avioni vojske nizozemskih imperialistov, ki vodi kriminalno kolonialno vojno proti Indoneziji. Imperialistična politika dolarja kaže monopolizirati gospodarstvo v Evropi, da odvzame neodvisnost svobodoljubnim narodom Evrope.

Imperialisti se povsod borijo proti demokraciji. To se vidi po prepovedi mladinskih organizacij v nekaterih državah, v razpuščanju demokratičnih mladinskih organizacij Južne Koreje, kar so storile ameriške vojaške oblasti v prepovedi vseh demokratičnih orga-

V velikih akcijah LMJ se razvija mednarodna manifestacija prvenstvenega pomena

je rekel jugoslovanski predstavnik Slavko Komar

Predstavnik jugoslovanske mladine Slavko Komar je med drugim dejal: Jugoslavija se danes vsestransko razvija. Mladina gradi svoje domove, kulture, stadione in šole. Naši mladini govorimo, da je njena prva naloga učiti se, da bi se kulturno razvila. Naši uspehi v tem smislu so se jasno pokazali na mladinskem festivalu.

Mnogo smo dosegli pri graditvi države. Vsi so slišali o mladinskih akcijah in drugih velikih akcijah LMJ. V tem pogledu smo ustvarili možnost, da se v naši državi razvija mednarodna manifestacija prvenstvenega pomena.

Zahvaljujem se vsem tistim, ki so pomagali pri tej veliki akciji LMJ. Naša izkušnja nam je pokazala, da teh velikih povojnih uspehov ne bi bilo, če se mladina ne bi zbudila iz političnega mrtvila, če se ne bi začela najbolj živahno zanimati za dogodke na svetu in če se ne bi v njih pravilno orientirala.

V zadnji vojni smo imeli milijon 700.000 žrtev. Naša mladina hoče danes vedeti, kdo je njen prijatelj in kdo sovražnik.

Jugoslovanska mladina smatra, da je statut federacije pravilen. V njem je med drugim govora o nalogah v borbi proti ostankom fašizma, proti vojnim hujskačem, za mir in napredek. Ne bi hoteli biti člani svetovne federacije demokratične mladine, če ne bi imela takšnega programa. Mi gradimo proge, šole, organiziramo festivale in sport, vendar pa moramo priznati, da bi dezorientirali našo mladino, če je ne bi vzgajali, da ve, kako je to dela prišlo, na kakšen način je treba to varovati in od koga ji grozi nevarnost.

Ali bi bili dobri prijatelji in vzgojitelji mladine, če ji ne bi povedali, zakaj se tako trudi, zakaj mora biti vedno previdna. Povedati ji moramo, kje in koliko je še fašistov na svetu. Govoriti ji moramo o sabotaži demilitarizacije Nemčije in Japonske, da nam ne zanikajo samo reparacij, ampak tudi, da predstavniki mednarodnih trustov in monopolov predlagajo danes Marshallov načrt, ki hoče pomagati pri ponovni oživitvi nemške vojne zmogljivosti, z gospodarskimi ukrepi ogroziti neodvisnost posameznih držav in tudi v naši državi znova uvesti oblast starih kapitalistov in domačih veleho-gatašev.

70 LETNICA RUSKO-BOLGARSKE ZMAGE NAD TURKI

Priateljstvo s Sovjetsko zvezo je najboljša poročila za svobodo in neodvisnost bolgarskega ljudstva

Sofija, 24. avgusta. (Tanjug) Po vsej Bolgariji so slovesnosti ob proslavi 70. obletnice dneva, ko je bila na gorskem sedlu Šipka odločilna bitka med rusko vojsko in bolgarskimi protivojaki na eni ter velikanskimi turškimi osmanskimi silami na drugi strani. Tu se je odločila usoda bolgarskega naroda, tu je bilo konec njegovega 500 letnega suženjstva.

Listi posebej članke temu velikemu datumu v zgodovini Bolgarije in opozarjajo na pomen bratskega sodelovanja in pomoči narodov Sovjetske zveze, svobodnih sinov herojev, ki so padli v borbah na prelazu Šipki in po vsej Bolgariji.

Ob tej priliki piše začasni predsednik Ljudske republike Vasil Kolarov, da vežejo bolgarski narod globoke simpatije s Sovjetsko zvezo. Vzroki nenavadne privrženosti naroda se skrivajo brez dvoma v preletih bratski ruski krvi za osvoboditev Bolgarije izpod 500 letnega suženjstva. Nič ni moglo zmanjšati privrženosti, ki je vedno predstavljala resno zapreko za izvedbo ustvarjalnih načrtov nemškega imperializma na Balkanu. Velika Oktobrska revolucija, ki je odstranila korenine carskega imperializma in očistila politiko Rusije vseh zavajevalnih ciljev, je še bolj približala Sovjetsko Rusijo srcu bolgarskega naroda.

nizacij, ki jo je izdala kitajska vlada. Pred takimi dogodki, ki ogrožajo mir in neodvisnost, ne moremo ostati ravnodušni. Ne moremo in ne smemo pozabiti težkih izkušenj nedavne preteklosti. Te izkušnje nam pravijo, da politika ravnodušnosti ohrabljuje druge fašiste, da nas je pripeljala do druge svetovne vojne, ki je povzročila neizmerna trpljenja vsem narodom.

Po referatu sovjetskega delegata, ki je povzročil dolgotrajen aplavz vseh navzočih, so govorili delegati mladine Kitajske in Francije.

Kako vzgajamo jugoslovansko mladino, se najbolje vidi iz tega primera: V Makedoniji sodeluje 7000 naših mladincev in mladink pri melioraciji nekega polja. Nekaj kilometrov od tega kraja streljajo topovi, metali in puške. Tu vodijo grški monarhofašisti vojno, ubijajo grško ljudstvo in naše brate v Egejski Makedoniji. Na mejah Jugoslavije, Bolgarije in Albanije grški monarhofašisti vsak dan streljajo celo s topovi na mirno prebivalstvo obmejnih področij omenjenih treh držav.

Ali ni jasno, da mora mladina Jugoslavije, Albanije in Bolgarije sodelovati pri širokem razpravljanju o človeških pravicah, če je v Grčiji vojna in če grško mladino neovirano preganjajo in ubijajo? Svetovna federacija demokratične mladine je bila ustanovljena za obrambo miru, da bi pomagala mladini v njeni borbi za neodvisnost, v borbi za kulturni razcvet, za obrambo političnih in gospodarskih pravic mladine. S tem vprašanjem je treba združevati mladino in ustvariti medsebojno enotnost.

Strinjam se s predlogi, ki so jih predložile nekatere delegacije, da bi izpolnjevali ta program. Razen tega bi želel staviti neke predloge, ki se tičejo Grčije.

1. pretresti možnosti, da bi s pomočjo resolucije ali na kakršen koli drug način izdelati protest zoper razpust EPON-a;

2. da bi organizirali pošiljanje paketov žrtvam monarhofašističnega terorja, ki so internirane po različnih monarhofašističnih taboriščih in zahtevali njihovo izpustitev;

3. pretresti možnosti, da bi določili dan, na katerega bi bili po vsem svetu mitingi v protest proti angloameriški politiki v Grčiji in monarhofašističnemu terorju;

4. da se v propagandnem materialu federacije za široko javnost govori o položaju v Grčiji in izjavljajo monarhofašistične pehote, letalstva in topništva na mejah Jugoslavije, Bolgarije in Albanije.

Nato je Slavko Komar poudaril, da je treba razpravljati o izpolnitvi aparata Federacije z novimi osebami, ki poznajo splošne probleme in probleme posameznih držav.

Podpredsednik vlade in zunanji minister Kimon Georgijev piše:

Sele leta 1914 so dali Koburžani svoj polni zamah pronemskemu načrtom in poskusom, da bi odtujili Bolgarijo in bolgarsko vojsko od demokratičnih narodov. Zlasti so hoteli naš narod postaviti nasproti drugim slovanskim narodom in njegovo vojsko izkoristiti v korist Germanov. To je bil grd madež za naš doberi narod in njegovo vojsko in priti je moralo do sodelovanja z nepremagljivo Rdečo armado, da smo ga oprali s skupnimi krvnimi napori sovjetske in bolgarske armade.

Generalni sekretar Bolgarske delavske partije (komunistov) Vilko Červenkov piše:

Naše ljudstvo, naslonjeno na nepremagljivo Sovjetsko zvezo, je postalo gospodar svoje države, svoje sedanosti in bodočnosti. Ni sile, ki bi ga mogla odvrti s poti večnega prijateljstva z ruskimi brati. Ve, da je to prijateljstvo tako neobhodno, kakor sta zrak in sonce nujno potrebna vsakemu živemu bitju. Boljšega poročila svoje svobode in neodvisnosti naše ljudstvo nima in tudi ne more imeti, kakor je neporušno prijateljstvo z veliko Sovjetsko zvezo, našim

IZ DANASNJE STEVILKE

Delo Sveta Svetovne federacije demokratične mladine. — Do 21. avgusta smo presegli plan odkupa za 6.83%. — Drugi največji most v državi izročen prometu. — Protestna nota bolgarske vlade proti monarhofašističnim provokacijam. Vrnitev nove skupine izseljencev iz Westfalije. — Tsaldaris sestavlja novo vlado. — Celovško sodišče oprostilo znanega nacističnega Namestnika. — Prebivalstvo Slovenskega Primorja protestira proti izpadom ZVU. Odkup žita. Fiskultura. — Šah.

DO 21. AVGUSTA SMO PRESEGLI PLAN ODKUPA ZA 6.83 Odstotka

Beograd, 24. avgusta. (Tanjug). Pri odkupu belih žit so bili v vsej državi že doseženi pomembni rezultati. Največji del proizvajalcev je že izpolnil svoje obveznosti do države.

Po planu zveznega ministrstva za trgovino in preskrbo je bilo treba do 21. avgusta odkupiti 59.67% skupne količine, ki je predvidena po planu.

Vendar pa je bil ta plan do 21. avgusta izpolnjen 66.50%-no, torej presežen za 6.83%.

To preseženje plana je bilo doseženo v prvi vrsti zato, ker je deset in deset tisoč kmetov izvršilo svoje obveznosti do države pred časom in ker je uredba o odkupu žit pravilno in pravično določila obveznosti proizvajalcev do države.

Vendar pa je treba pripomniti, da se odkup razvija neenakomerno tako po posameznih republikah, kakor tudi po posameznih okrajih.

Do 21. avgusta je bil odkup belih žit po posameznih republikah uresničen takole:

(Prva rubrika je plan, druga pa izpolnjeno.)

LR Srbija	59.88%	68.14%
Aut. pokr. Vojvodina	60.00%	70.87%
Ožja Srbija	59.65%	63.47%
LR Hrvatska	56.40%	64.96%
LR Makedonija	72.28%	79.63%
LR Bosna in Herce.	56.04%	38.53%
LR Slovenija	36.63%	160.34%
LR Črna gora	70.03%	2.88%

Drugi največji most v državi izročen prometu

Letos marca so začeli graditi železni most čez Donavo med Erdutom in Bogojevim. Obnova tega železniškega mostu je bila zelo nujna ter je bila izvršena med najnujnejša železniška obnovevna dela. Most namreč omogoča železniško zvezo med žitorno Bačko in med Bosno in Hercegovino. Iz Bačke dobivata Bosna in Hercegovina žito, daje pa vodovodni industriji, zlasti v okolici Novega Sada, premog.

Obnova tega mostu je eno največjih obnovitvenih del v naši državi. Le »most Rdeče armade« pri Beogradu je večji. Zanj so potrebovali ogromno gradiva. Predvsem so porabili dele konstrukcij porušene mostu čez Tiso pri Titelu, s čimer so se stroški zmanjšali za četrtino (25 milijonov dinarjev).

Delo je bilo sorazmerno hitro kon-

čano. Čeprav je bil določen kratek rok, da mora biti most obnovljen do 15. septembra, se je delovni kolektiv obvezal, da bo delo končal do 1. septembra. V resnici je pa bilo delo končano 23 dni pred rokom. Do 18. maja so položili že prvi del železne konstrukcije, 24. in 25. maja je pa bil položen drugi del v dolžini 102 m. Tri enako dolge konstrukcije so pripravili v začasni delavnici v Titelu, dve manjši pa v Smederevski Palanki. Konstrukcije so sestavljali na obali, nato pa so jih prevažali po vodi z vlačilci in polagali na betonske opornike, in sicer na enak način kakor pri »mostu Rdeče armade«. Med delom so izboljšali še delovne načine, tako da je delo zlasti hitro napredovalo zadnji mesec.

Včeraj je bil most slovesno izročen prometu.

Maršal Tito sprejel novoimeno- vanega ameriškega vele- poslanika

Zagreb, 24. avgusta. Predsednik ministrskega sveta FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je včeraj ob 17. uri sprejel novoimenovanega veleposlanika ZDA v Jugoslaviji gospoda Kawandisha Cannona. V razgovoru z veleposlanikom gospodom Cannonom se je maršal Tito zdržal okrog eno uro.

Sprejem v rumunskem veleposlaništvu

Beograd, 24. avgusta. Rumunski veleposlanik g. Tudor Vianu v Beogradu je sinoči v prostorih veleposlanišтва priredil slovesen sprejem ob proslavi rumunskega narodnega praznika. Sprejema so se udeležili podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade, zunanji minister FLRJ Stanjivo Simić, pomočnik zunanjega ministra dr. Aleš Behler in predstavniki diplomatskega zbora v Beogradu.

Bolgarska vlada izročila protestno noto

Zavezniški kontrolni komisiji in obvestila Varnostni svet o novih monarhofašističnih provokacijah

Grški vojaki in civilisti streljajo na bolgarske obmejne stražarje ter dovažajo tanke in topove na mejo

Sofija, 24. avgusta. (Tanjug) Monarhofašisti nadaljujejo s svojimi provokacijami na bolgarski meji. V zvezi z novimi provokacijami je bilo izdano obvestilo, v katerem je rečeno, da je bil na področju obmejne karavle, kamere štab je v Svilengradu, 22. t. m. okrog 9.30 odprl ogenj iz avtomatskih pušk z grškega ozemlja na nekega bolgarskega obmejnega stražarja in enega podoficirja. Okrog 50 oboroženih civilnih oseb je najprej začelo streljati na bolgarskega obmejnega stražarja, ki je zaradi tega poklical svojega podoficirja. Na nadaljnje neprestano streljanje z grškega ozemlja so bolgarski obmejni stražarji odgovorili z ognjem na napadalce, za katerimi je bilo opaziti tudi okrog 50 grških vojakov. Nato so se napadalci umaknili v notranjost grškega ozemlja in se razkropili.

O tem incidentu je bolgarska vlada obvestila Zavezniško kontrolno komisijo s prošnjo, da podzame odločne korake pri grški vladi, da se prenehajo provokacije s strani grških vojaških oblasti, ki se skrivajo za oboroženimi civilnimi osebami. Hkrati je bolgarska vlada o tem obvestila Varnostni svet.

20. t. m. so grške vojaške enote na postaji Digma v Grčiji iztovorile tan-

ke, 7 topov in avtomobile. Na višini pri vasi Čermen blizu grške obmejne črte so bili poslani tanki z grškega ozemlja proti bolgarskemu ozemlju. Opaziti je bilo tudi, kako na izpostavljenih položajih 120 grških vojakov koplje jarke.

Glede na prejšnje provokacije grških čet bolgarska vlada smatra, da to pošiljanje znatnih vojaških sil na mejo z grške strani ogroža varnost na tem področju ter je o tem obvestila Zavezniško kontrolno komisijo in Varnostni svet.

22. t. m. je bilo neko bolgarsko letalo, ki je letelo nad bolgarskim ozemljem jugozapadno od Svilengrada blizu bolgarsko-grške meje, trikrat izpostavljeno strojništemu in puškine-mu ognju s strani grških vojakov. S strojnimi in streljali nanj iz šolskega poslopja grške obmejne vasi Čermen, s puško pa z višine severozapadno od vasi tik ob sami obmejni črti.

Bolgarska vlada je protestirala pri Zavezniški kontrolni komisiji in podzela korake, da o tem obvesti tudi Varnostni svet.

Švernik sprejel delegacijo italijanskih žena

Moskva, 24. avg. (Tass). Predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta Švernik je sprejel delegacijo italijanskih žena, ki mu je podala svoje viise e potovanja po Sovjetski zvezi. Švernik je želel italijanskim ženam uspeha v borbi za demokracijo in mir.

Vrnitev nove skupine naših izseljencev iz Westfalije

Jesenice, 24. avgusta. Včeraj popoldne je prispela v vlakom na Jesenice nova skupina naših izseljencev iz Westfalije. Razen westfalskih izseljencev se je z istim transportom vrnilo v domovino tudi večje število jugoslovanskih vojnih ujetnikov in nekaj bivših četnikov.

Med izseljenci je največ rudarjev, ki so delali po raznih rudnikih zapadne Nemčije. Večina jih je odšla v tujino že kmalu po prvi svetovni vojni. Sprejem v domovini je bil za mnoge posebno doživetje. Glas harmonike in petje, ki se je razlegalo med licnimi lesenimi barakami repatriacijske baze, je pričalo o njihovem zadovoljstvu, da so se mogli vrniti v domovino.

Iz pogovorov, ki smo jih navezali s številnimi izseljenci, smo videli, da je večina izmed njih živela v tujini zelo težko življenje in da so tja morali oditi, ker jim je predvojna domovina dajala premalo zaslužka.

Ne glede na to, da mnogi izmed izseljencev že po več desetletij niso bili doma, so jih fašistični elementi v Westfaliji tudi sedaj poskušali na vse načine odvrtiti od odločitve, da se vrnejo domov. Hoteli so jih s pomočjo najrazličnejših laži prepričati, da so razmere v Jugoslaviji neurejene. Posebno strupena je bila ta propaganda v taboriščih za vojne ujetnike. Vojni ujetnik Sulović Milivoj, ki so ga Hitlerjevi že leta 1941 odpeljali v Nemčijo, je popisal razmere v ujetniškem taborišču v Osnabrücku. Komendant taborišča je bil neki bivši polkovnik Djordje Dunjić, dočim je njegov prijatelj podpolkovnik Ružič imel položaj komandanta polka. Taboriščna policija, ki sta jo tja dva organizirala večinoma iz vrst četnikov, je skrbno pazila, da ne bi kdo »delal propagande« med moštvom za povratek v domovino. Pri tem je izdajalskima oficirjema bivše jugoslovanske vojske posebno pomagal neki višji angleški oficir, ki mu je bila poverjena vrhovna kontrola nad taboriščem. Vendar angleški oficir tega ni delal odkrito, ampak se je posluževal prave toryjske zvižčnosti. Ni hotel reči ujetnikom naravnost v obraz, naj ne hodijo domov, temveč jim je samo »priporočal«, naj poslušajo svoje oficirje.

Vendar ta četniška propaganda, ki so jo podprli tudi domači nemški nacisti, ni imela med našimi izseljenci nikakih posebnih uspehov. Ko so četniki črnoboržijanci in z vednostjo okupacijskih oblasti uganjali vsakovrstno špekulacijo, so naši izseljenci morali trdo delati, če so hoteli zaslužiti za vsakdanje življenje.

Kastelic Franc iz Kobnika pri Ljubi se je od leta 1922 ubijal v rudnikih okrog Hamborn-Duisburga v Westfaliji. Sedaj z ženo in mlajšim sinom prihaja zopet domov. Starejši sin je prišel že s prvim transportom v juniju in se takoj priključil naši mladini, ki je odhajala na progi Samac-Sarajevo.

»Taki nas je več,« je pripomnil izseljenec Savo Avgust, ko je slišal pogovor o mladinski progi. »Tudi moj sin je prišel že s prvim transportom. Sporočil nam je, da je na progi Samac-Sarajevo. V Westfaliji je delal v rudniku.«

Tako so izseljenci drug za drugim pripovedovali. Germovšek Ivan, mož okrog petdesetih let, je delal že od mladih nog v Westfaliji. Sedaj se vrača z ženo, hčerka in sin pa sta prišla že prej. Prav tako Suster Franc, delavec okrog štiridesetih. Sedem let je delal v tovarni za lokomotive, domovine ni videl še nikdar. Rodil se je v Westfaliji.

Cetudi so delali po raznih rudnikih in tovarnah, jih je vendarle družilo eno: skupno trpljenje, skupno garanje za interese tujih kapitalistov. Mnogi so se že vrnili domov, toda še vedno jih je veliko, ki si žele povratka. Domovina jih ne bo sprejela samo kot svoje sinove, temveč tudi kot dragoceno pomoč pri izvedbi petletnega plana.

Tudi iz Avstralije se bodo vrnili naši izseljenci

Beograd, 24. avgusta. V Avstraliji, Novi Zelandiji in v drugih državah je med našimi izseljenci razvito močno gibanje za vrnitev v domovino. Organizirani so v strokovne delovne skupine, ki razpolagajo s stroji in orodjem ter čakajo na vrnitev v Titovo Jugoslavijo.

Z okrepljenimi naše trgovinske mornarice z ladjama »Radnik« in »Partizanka« je končno omogočena vrnitev tudi teh izseljencev. »Partizanka« bo krenila po izseljenca v Fremantle (zapadna Avstralija), »Radnik« pa bo po prevozu tretje skupine izseljencev iz Kanade krenil v Sidney in Auckland. »Partizanka« bo s 1000 izseljenci prispela v Split decembra, »Radnik« z 500 izseljenci pa v prvi polovici februarja prihodnje leto.

Poročila, da bodo naše ladje v najkrajšem času priplule v Avstralijo in v Novo Zelandijo, je med izseljenci izzvalo velikansko navdušenje.

V Avstraliji je nad 10.000, v Novi Zelandiji pa nad 7000 naših izseljencev.

POLOZAJ V GRČIJI

Ostavka grške monarhofašistične vlade NOVO VLADO SESTAVLJA TSALDARIS

Atene, 24. avgusta. (Tass.) Po vrnitvi Tsaldarisa iz ZDA je vlada v štirih zaporednih sejah proučevala splošna vprašanja notranje in zunanje politike. Ko se je 22. avgusta sestala kabinet, je prišlo do izrazitih nasprotij med Papandreuom, Venizelosom, Kanelopolosom na eni in Tsaldarisom, Zervasom, Gonatosom, Aleksandrisom na drugi strani.

Po vesteh, ki so jih prejeli novinarji, so Papandreu, Venizelos in Kanelopolos zahtevali novo razdelitev ministrskih portfelov, predvsem pa imenovanje Zervas in Aleksandrisa, do delitev vojnega ministrstva Papandreu namesto notranjega ministrstva in imenovanje pripadnikov njihovih strank na tri prazna ministrska mesta. Z druge strani je Zervas zahteval, da odstavijo Ventirisa z mesta šefa generalnega štaba.

Ker vlada večina ni hotela sprejeti zahteve Papandreu, Venizelosa in Kanelopolosa glede nove porazdelitve ministrskih portfelov, so imenovani trije ministri, ki so voditelji strank, podali ostavko, nakar je Maksimos podal kralju ostavko celokupne vlade.

Po ostavki Maksimosove vlade je grški kralj veraj poveril mandat za sestavo nove vlade Konstantinu Tsaldarisu, ministru za zunanje zadeve v bivši vladi. Pričakuje se, da bo Tsaldaris objavil sestavo svoje vlade v ponedeljek. Za četrtek je sklican parlament, da bi slišal deklaracijo o politiki nove vlade.

Nov transport ameriškega vojaškega materiala za Grčijo

New York, 24. avgusta. (Tanjug.) »New York Herald Tribune« poroča, da bo v prvi polovici septembra odplul iz ZDA v Grčijo nov transport ameriškega vojaškega materiala v vrednosti 18 milijonov dolarjev. Po obvestilih ameriškega zunanjega ministrstva bo v tem transportu orožje in municija, kakor tudi 1000 lahkih in težkih kamionov, namenjenih za potrebe vladne vojske in velika količina rezervnih delov za različna vozila.

Včeraj popoldne sta že priplula v piremjsko pristanišče dva ameriška rušilca.

RAZVOJ DOGODKOV V ANGLIJI

Bankrot laburistične vlade

»Humanité« o jedru ekonomske krize v Britaniji

Pariz, 24. avg. (AFP.) V komentarju o britanski krizi piše Georges Cogniot v »Humanitéju«:

»Prvo vprašanje je v tem, kakaj je laburistična vlada prišla tako hitro in tako popolno do bankrota. Dobro bi bilo proučiti problem z ameriškega stališča. V resnici pa je lahko razumeti, kaj je prinesla konverzija funta v dolarje. Popolnoma jasno je, da omejena jamstva ne morejo zadostovati, da bi se pojasnil ameriški pristanek. Ni težko uganiti, kakšni politični pogoji bi bili vsiljeni laburistični vladi.

Vidite, to je pravo jedro problema. Gre za likvidacijo laburistične vlade,« zaključuje Cogniot.

Churchill se zman trudi piše »Izvestja«

Moskva, 24. avg. (Tass.) Zunanje politični komentator »Izvestij« piše: Na mračnem ozadiju povojnih gospodarskih pogojev v Britaniji se ostro risajo uspehi gospodarske obnove v državah Vzhodne in Jugovzhodne Evrope, ki so bili doseženi brez udležbe kapitalističnih monopolov, zasluževalskih tujih

posojil in kreditov, brez vmešavanja dostojanstvenih začetnikov in dobrotnikov iz inozemstva. Celotni »Times« je bil prisiljen priznati očitne obnovitvene uspehe v teh državah.

Seveda pa Britanija vedno bolj pogosto preišča o vzrokih tega kontrasta. Ni samo slučajno, da skuša britanska laburistična vlada prepričati britansko javno mnenje, naj uporabi nove socialistične metode. Če pa ima laburistična vlada v resnici sploh kaj skupnega s socializmom, je to samo v tem, da s svojo akcijo diskreditira idejo socializma. Na ta način napeljuje vodo na mlin britanskih konservativcev.

Prekaljeni demagog Winston Churchill ni mogel drugače, kakor da je izkoristil to stanje. Pred dnevi je v radiu kritiziral gospodarske ukrepe, ki jih predlaga Attlee. Jasnno je, da je premešal svoje karte. Govoril je o razočaranju naroda zaradi »socialistične vladavine«, ki pa je v resnici v Britaniji ni.

Churchill se zman trudi. Stvarnost je »boli« prepričljiva od njegove demagogije. Pred očmi evropske javnosti se odigrava diametralno nasprotna stvar. Diskreditira se prav tisti sistem, ki ga Churchill in Attlee zman skušata rešiti.

Tako izvajajo avstrijska oblastva denacifikacijo Protifašistično prebivalstvo na Koroškem je ogorčeno zaradi oprostite znanega nacističnega Namestnišča, najozgeja sodelavca vojnega zločinca Rainerja

Dunaj, 24. avg. (Tanjug.) Pred celovškimi sodiščem je bila 22. t. m. sodna razprava proti Hitlerjevskemu SS-Hauptsturmführerju Namestnišču, bivšemu namestniku guvernerja Rainerja. Ta zagrizeni nacist je bil kljub dejstvu, da je njegovo sodelovanje v nacističnem upravnem aparatu na Koroškem popolnoma dokazano, popolnoma oproščen.

Tako sodba, kakor tudi sam potek razprave sta najbolj očitno zanikala vse trditve avstrijskih uradnih krogov, da je bila baje v državi izvršena denacifikacija. Sodišče je n. pr. povabilo kot prič predsednika prve nacistične koroške deželne vlade Pawlovskega, ki je skušal na vse načine opravičiti svojega nacističnega somišljenika.

Prav tako so dobrohotno poslušali obrambo samega Namestnišča, ki je trdil, da je delal samo kot »strokovnjak« v nacističnem aparatu, kakor tudi »argumente« njegovega branilca, ki je zahteval oprostitev obtoženca, ker je bil tako dober, da je v imenu nacističnega guvernerja Rainerja svoječasno izročil oblast predstavnikom sedanje deželne vlade za Koroško.

Oprostitev znanega nacističnega Namestnišča je povzročila upravičeno ogorčenje med koroškimi protifašističnim prebivalstvom. Demokratično mnenje na Koroškem vidi v oprostivni Hitlerjevca Namestnišča nov udarec po demokraciji, nov dokaz, da veže sedanje vladajoče kroge na Koroškem tesna nacistična preteklost.

INCIDENT NA BLOKU PRI SV. LUCIJI

Organi ZVU naj nehajo s prelivanjem krvi in izpadi sovražstva

zahteva prebivalstvo Slovenskega Primorja v množičnih protestnih notah

Ljubljana, 24. avgusta

Prebivalstvo vasi v okolici Tolmina je silno ogorčeno nad postopanjem ameriškega stražarja, ki je na bloku pri Sv. Luciji prestrelil domačinko Marijo Krivec, ko je šla na proslavo v Tolmin. Ljudstvo okoljskih vasi se zbira na množične sestanke, na katerih odločno protestira proti takemu postopanju, ki dokazuje, da pri nekaterih naših zaveznikih ni želje po mirnem sožitju, za kar se je tudi primorsko ljudstvo borilo v skupni borbi proti fašizmu. Z množičnih sestankov pošilja ljudstvo okoljskih vasi Tolmina Zavezniški vojaški upravi protestne note, Zvezni vladi Jugoslavije in Vojaški upravi JA za Slovensko Primorje pa resolucije s prošnjo, naj najodločneje protestirajo na odločujočem mestu in podvzamejo potrebne ukrepe, da se podobni primeri ne bodo več ponavljali.

Z množičnega sestanka so poslali prebivalci Tolmina Zavezniški vojaški upravi za Slovensko Primorje protest, v katerem pravijo:

»Postopanje organov ZVU na blokih ne dokazuje, da bi bili slovenskemu prebivalstvu, torej prebivalstvu, ki se je proti fašizmu najpoštenjeje borilo, zavezniško naklonjeni.« Resolucija nato ugotavlja: »Nočemo nikakega sovražstva, odklanjamo pa najodločneje vsako nasilje, ker hočemo biti resnično svobodni,«

na svoji zemlji resnično gospodarji.« Na koncu resolucije pišejo prebivalci Tolmina: »Zato pozivamo ZVU, da incident preišče in v bodoče prepreči podobne izpade pridruženega sovražstva, ki ga s prelivanjem krvi naših ljudi kažejo nekateri službojuči organi ZVU.«

Prebivalci vasi Slap-Roče v okraju Tolmin pišejo v notih ZVU v Trstu med drugim naslednje: »Smatramo, da tako ravnanje s prebivalstvom Slovenskega Primorja ni v skladu s tolikimi njegovimi žrtvami za svobodo in borbo za skupno zavezniško stvar. Zato po dveh letih težke borbe ne sme več krvaveti in biti razočarano v svojih pravicah. Ugotavljamo, da se razni reakcionarni elementi v coni A še vedno svobodno kretajo in zahtevamo, da ZVU enkrat za vselej sprejme odnose do svobodoljubnega ljudstva Slovenskega Primorja in mu prizna delež v štiriletni osvobodilni borbi.«

Ljudstvo iz vasi Kneža pa v notih ZVU v Trstu najodločneje zahteva, da se čimprej vzpostavijo normalne razmere v skladu s sklepi pariške in newyorške konference.

V resolucijah Zvezni vladi in Vojaški upravi JA izraža ljudstvo popolno vdanost in pripravljenost v boju za svoje pravice. Hkrati pa ljudstvo prosi, naj podvzame odločne korake, da se prepreči nadaljnje prelivanje krvi.

ANGLO-AMERISKO-FRANCOSKA KONFERENCA V LONDONU

O usodi Nemčije morajo odločiti štirje veliki zavezniki ne pa zarotniki za zaprtimi vrati piše »Humanité«

Pariz, 24. avg. (Tanjug.) Anglo-ameriško-francoska konferenca v Londonu je predmet obširnih komentarjev pariškega tiska. Napredni listi soglasno obsojajo konferenco, ki je kršitev potsdamskega sporazuma in poudarjajo, da brez sodelovanja SZ v nobenem primeru ni mogoče doseči pravilne in zadovoljive rešitve nemškega problema.

»France Tیره« poudarja, da ni mogoče sprejeti nikakršnega sklepa pred sestankom štirih zunanjih ministrov v novembur.

»Ce Soir« piše: Nikoli se še Francija ni znašla v tako ponižujočem položaju, kakor sedaj na tej londonski konferenci. Vsekakor je jasno, pa tudi zunanjemu ministrstvu, da bo tisto, kar bo povedal francoski predstavnik Alphand, veljalo toliko kot peruti muhe na starinarjevi tehnični.

Z naslovom »Ali bo Francija kljub sovjetskemu protestu sprejela obnovitev nemške sile« pravi »Humanité« med drugim: Znano je, da so Angloameričani prejšnji mesec sklenili kršiti pakt četvo-

rice, ki je nemško jeklarsko proizvodnjo omejil nad 5.800.000 ton. Sedaj razpravlja o tem, da bi Nemčija proizvajala 13 milijonov ton. List opozarja na dejstvo, da bi Francija s sodelovanjem pri kršitvi sporazuma štirih velikih sil povzročila udarec po varnosti Evrope in nadaljuje:

Ni v interesu Francije, da bi nemško jeklo izdelovali iz naše lorenske rude, ampak da bi v Loreni izdelovali jeklo z nemškimi premogom. Interes Francije je, da Nemčija nakopije več premoaga in izdela manj topov, bomb, tankov in letal. To je pouk zgodovine, pouk napadov v 70 letih. Interes Francije je v vzpostavitvi mednarodnega nadzorstva v sporazumu s Sovjetsko zvezo. Bevin in Marshall se temu upirata. Samo SZ podpira francosko stališče.

O usodi Nemčije morajo v novembur odločiti skupno v Londonu štirje veliki zavezniki, ne pa trije podtalni zarotniki za zaprtimi vrati. Francija ne more ničesar doseči brez svojega najboljšega in najsigurnejšega prijatelja — Sovjetske zveze.

»TRUD« O DIKTATU AMERISKIH MONOLOKOV V TURCIJI

Turčija se spreminja v ameriško predstražo v Vzhodnem Sredozemlju

Moskva, 24. avgusta. (Tass.) »Trud« objavlja članek Belinkova o odnosih med ZDA in Turčijo, v katerem je rečeno:

»Sedanji odnosi med ZDA in Turčijo so tipičen primer posledic aktivne povojne politike ZDA na Bliznjem vzhodu.«

Napredni tisk v državah Bliznjega vzhoda tolmači ameriško »pomoč« Turčiji kot pričetek spremembe turškega gospodarstva v objekt najbolj brezobzirnega izkoriščanja s strani ameriških monopolov. Listi so polni pritožb zaradi uvoza ogromnih količin nepotrebnega blaga iz tujine, v glavnem iz ZDA. Določeno število tovarn je bilo prisiljeno zmanjšati svojo proizvodnjo in odpustiti znatno število delavcev. Na ta način je gospodarsko življenje Turčije dezorganizirano, ameriški monopoli in peščica turških milijonarjev pa zbira neverjetne kapitale.

V Turčiji so se lani nakopičile velikanske količine kmetijskih proizvodov, ki jih Turčija ne more prodati, ker so njeni trgovinski odnosi z državami Jugovzhodne in Srednje Evrope na ničli. ZDA niso potrebni turški proizvodi.

Ameriška »pomoč«, ki se izkorišča

samo za obožitev, je težko breme za turške množice, ki že itak dolgo trpijo zaradi neznesnega davčnega bremena. V letošnjem državnem proračunu je predviden velikanski primanjkljaj v znesku 150 milijonov turških lir. Ta primanjkljaj je posledica velikanskih izdatkov za vojsko in policijo, ki pogoltnje približno 65% proračuna.

Turčija se v vedno večji spreminja v ameriško predstražo v Vzhodnem Sredozemlju.

Narodno republikanska stranka se ponižno klanja pred ameriški kapitalisti ter jim ponujajo svoje usluge, da bi njihovi orožniki stražili Balkan. Ta stranka ne bi nasprotovala, če bi Turčija poslala svoje vojake v Grčijo, da se borijo proti Gvercem in ta ponudba »pomoči« Grčiji že pričinja zavzemati stvarno obliko.

Ameriški monopolisti, ki uživajo usluge vladajočih ankerskih krogov, v svoji nemoteni ekspanziji niso podredili samo turškega gospodarstva svojim lastnim interesom, temveč tudi omejili turško suverenost.

»Journal de Genève« trdi, da je šef ameriške vojske mislil že zvedel za vse vojaške tajnosti Turčije. Američani in njihovi pristaši v Ankari so de-

Na progi Šamac—Sarajevo se gradi enotnost mladine vsega sveta

piše glasilo čsl. armade

Praga, 24. avg. (Tanjug.) Glasilo češkoslovaške armade »Obrana Lidu« objavlja članek poročnika Plintoviča, ki je kot član češkoslovaške mladinske brigade sodeloval pri delih na mladinski progi Samac—Sarajevo. Poročnik Plintovič odgovarja v svojem članku na obrekovanja listov »Basler Nachrichten« in »Daily Telegraph« o mladinski progi. V zvezi s tem je v članku rečeno:

Češkoslovaška delegacija je naletela vzdolž vse proge na veliko delovno navdušenje jugoslovanske mladine. Škoda je, da niso prišli na mladinsko progo tudi mladi Američani, da bi se prepričali o lažeh, ki jih širi o mladinski progi ameriški tisk.

Na bes tuje reakcije, je rečeno ob koncu članka, odgovarja mladina z delom. Češkoslovaška mladina se je pridružila z velikim navdušenjem graditvi mladinske proge in je dala jasen odgovor vsem podlim sovražnikom enotnosti mladine vsega sveta, enotnosti, ki se na mladinski progi Samac—Sarajevo gradi na zdravih temeljih.

Obisk češkoslovaških dentistov

Zagreb, 24. avgusta. V Zagreb je prispela delegacija čeških in slovaških dentistov. S seboj so prinesli kot darilo naši državi okrog 1,5 tone različnega zobarskega materiala in instrumentov v vrednosti nad 1 milijon češkoslovaških kron. Delegacijo je sprejel minister za ljudsko zdravstvo dr. Aleksander Koharovič. Delegacija je iz Zagreba odpotovala na Jadran.

Češki in slovaški partizani se bodo skupno borili proti ostankom fašizma na Slovaškem

Praga, 24. avgusta. (Tanjug.) Delegacija Zveze slovaških partizanov je imela skupni sestanek s predsedstvom zveze čeških partizanov, na katerem je bilo sklenjeno, da bodo češki partizani poslani na Slovaško svoje oddelke, ki bodo skupno s slovaškimi partizani sodelovali pri akciji proti Bendorovskim tolpam.

Na sestanku je bila sprejeta resolucija, v kateri je med drugim rečeno:

Zahtevamo, da se takoj onemogoči delo sovražnikov republike, ki razvijajo v zadnjem času svoje delovanje na Slovaškem in podpirajo tolpe poljskih in ukrajinskih fašistov. Sklepi narodne fronte o čiščenju javnega življenja ostankov fašističnih elementov niso bili izpolnjeni. Na to dejstvo opozarjamo celotno češko in slovaško demokratično javnost ter jo pozivamo, naj pomaga partizanom v njihovi borbi za utrditev razmer na Slovaškem.

Prisilno preseljevanje jugoslovanskih razseljencev v Italiji

Rim, 24. avg. (Tanjug.) V taborišču jugoslovanskih razseljencev in emigrantov v Lessiju (srednja Italija) so taboriščne oblasti s poveljnikom Belmansom na čelu, izvršile naredbe pripravljalne komisije Mednarodne organizacije za begunce, naj se 20 emigrantov takoj pripravi za pot oziroma za preselitev v Venezuelo. Večina teh emigrantov sploh ni zahtevala, niti nameravala izseliti se v prekomorske dežele. Nekateri teh emigrantov so se morali ločiti od članov svojih družin, ki jih ta organizacija ni upoštevala za preselitev.

Ta ukrep je povzročil pravo vznemirjenje med razseljenci. Mislijo, da je to samo začetek izvajanja ukrepov za prisilno preselitev emigrantov, ki sploh nimajo priložnosti, da bi svobodno odločili, ali naj se vrnejo v domovino, ali pa naj odidejo v prekomorske dežele.

Najbolj zanimivo je to, da izhajajo vsi ukrepi od funkcionarjev nedavno ustanovljene Mednarodne organizacije za begunce, ki mora prevzeti skrb za razseljence in emigrante in ki ima v svojem statutu določila, da je treba pomagati pri repatriaciji, oziroma dajati pomoč emigrantom in razseljencem, da bi zvedeli resnico o položaju v domovini, da bi se odločili za vrnitev v domovino.

Ponovne protibritanske demonstracije v Egiptu

Kairo, 24. avg. (Tanjug.) United Press poroča: Včeraj je prišlo v Kairo do novih protibritanskih demonstracij. Delavci in nameščenci so se zbrali pred tovarnami in zahtevali evakuacijo britanskih čet iz Egipta. Policija je razgnala vsa zborovanja. Sinoči, pred egiptskim narodnim praznikom, so po vseh četirih mesta križarili oddelki policistov in vojakov v popolni bojni opremi.

lali reklamo o turško-ameriškem prijateljstvu, ki je sedaj ustvarjeno.

Ameriški tisk odkrito priznava, da ZDA niso niti najmanj pomagale Turčiji iz humanih razlogov, temveč zaradi tega, ker ima ta država zelo vaden strateški položaj. V Turčiji, kakor tudi v Grčiji, podpirajo ZDA najbolj reakcionarne ekstremne desničarske elemente.

Nižni čudnega — piše Belinkov na koncu članka — da je po pisanju tujih opazovalcev geslo »Borba proti ameriški pomoči sveta dolžnost vsakega Turka«, v Turčiji vedno bolj popularno.

